

Spis treści

Rozdział I

Wprowadzenie do problemów niepełnej sprawności 11

Uwagi wstępne	11
Podstawowe pojęcia. Inwalida i niepełnosprawny	12
Inwalida	12
Niepełnosprawny	15
Rozpowszechnienie zjawiska niepełnej sprawności	19
Zapobieganie	25
Przyczyny niepełnej sprawności — przeciwdziałanie	26
Ograniczenie skutków: jakość opieki zdrowotnej i rehabilitacja	28
Rehabilitacja jako metoda ograniczania rozpowszechniania i skut- ków niepełnej sprawności	30
Bariery rehabilitacji	38
Ocena i pomiar niepełnej sprawności	39
Kryteria oceny niepełnej sprawności	40
Pomiar i zakres niepełnej sprawności	45

Rozdział II

Konsekwencje niepełnej sprawności 51

Uwagi wstępne	51
Konsekwencje indywidualne	52
Zmiany roli i pozycji społecznej	52
Inne indywidualne problemy osób niepełnosprawnych	55

Reakcja osób niepełnosprawnych na zmianę własnego położenia społecznego	57
Negatywne postawy wobec ograniczenia własnej sprawności	58
Konsekwencje dla rodziny	60
Reakcje negatywne	61
Zmiany w rodzinach wynikające z niepełnosprawności członków rodziny	70
Trudności rodziny	71
Sposoby radzenia sobie w trudnych sytuacjach	74
Reakcja środowiska społecznego wobec osób niepełnosprawnych	75
Reakcje negatywne	76
Wnioski praktyczne dla pracownika socjalnego	86
Pozytywne reakcje społeczne	86
Wsparcie społeczne	86
Źródła wsparcia	90
Wnioski praktyczne dla pracownika socjalnego	91

Rozdział III

Pomoc dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin w środowisku zamieszkania	93
Rozpoznanie środowiska — podstawą pomocy	93
Diagnoza indywidualna. Ograniczenia i potencjał osoby niepełnosprawnej	95
Diagnoza rodzinna — wydolność opiekuńcza rodziny	97
Analiza czynników wewnątrzrodzinnych i propozycje wzmocnienia rodziny	100
Poziom sprawności fizycznej i psychicznej członków rodziny	100
Pełność i niepełność rodziny	102
Wielodzietność	102
Fazy życia rodziny	103
Motywacje	104
Dyspozycyjność członków rodziny	105
Sytuacja bytowa	106
Wiedza i umiejętności	108
Poziom wykształcenia dorosłych członków rodziny	109
Inne szczególne sytuacje — patologia	110
Analiza czynników zewnątrzrodzinnych: diagnoza społeczności lokalnej	111
Metody gromadzenia danych i zakres zadań pracownika socjalnego	112

Potencjał społeczny społeczności lokalnej	114
Uwagi końcowe	116
Rozdział IV	
Pomoc instytucjonalna na rzecz osób niepełnosprawnych — domy pomocy społecznej	119
Zakres diagnozy w warunkach opieki instytucjonalnej	119
Aktywizacja jako metoda wyrównywania szans osób niepełnosprawnych	124
Aktywizacja jako forma opieki w domu pomocy społecznej	127
Aktywizacja jako problem organizacji pracy w domu pomocy społecznej	129
Rozdział V	
O nowy model opieki nad osobami niepełnosprawnymi	135
Kulturowe wyznaczniki opieki nad osobami niepełnosprawnymi	135
Miejsce człowieka niepełnosprawnego w środowisku społecznym	140
Założenia i główne zalecenia Światowego Programu Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych	144
Grupy samopomocy i ochotnicy jako element nowego modelu opieki	151
Aneks I	
Wykaz dokumentów dotyczących opieki nad osobami niepełnosprawnymi	159
Aneks II	
Charakterystyka „Skali aktywności”	161
Bibliografia	165